

İntifada esnasında bu dünyadan ayrılan Edward W. Said anısına

“İlerleme ve modernite paradigmaları ile geliştirilmiş ve standartlaştırılmış olan bilgi teorilerinin yetkisi dışında tanımladığımız ve somut örneklerle kavramlaştırmaya çalıştığımız karmaşıklık paradigması ve kaos kuramı ile şunu açıklamaya çalıştık:

İktidarlarını sürdürebilmek için insanın kendine yabancılaştırıldığı, sistem tarafından modernite ve ilerleme adına çeşitli küresel ve yerel simülasyon mekanizmaları ile insanın tutsak alındığı, özgürleşmesinin önünün kapatıldığı bugünkü dünyada düzensiz duyarlı insani davranışların oluşturacağı dinamikler sistemden bağımsız hareketlenmelere neden olacak alternatiflerden biridir. İnsanın gittikçe karmaşıklaştığı bu süreçte, insanın özgürleşmesine kapatılmış olan yolu, sistem tarafından düzen adına dışarılanmış olan ve biz iktidar karşıtlarının, biz devrimcilerin de son yıllara kadar bir çok “kurallar” nedeniyle aşağıladığı, horladığı, ciddiye almadığı (bir çok iktidar ve sistem karşıtı, Marksist ve devrimci aydın hala bundan kurtulamamıştır) duyarlı düzensiz davranışların oluşturduğu sistem dışı dinamikler açabilir. Bu dinamikler, bireylerin sisteme olan prangalarını gevşetecektir, iktidarların simülasyon mekanizmalarının öngörmelerini zorlaştıracaktır. Bunlar toplum hareketlenmelerinin, toplumsal değişimlerin ve sosyal olayların gizli potansiyelleridir. Artık, iktidarlara çözen yeni teoriler yapmamızın, yeni felsefeler ortaya koymamızın, yeni ideolojiler geliştirmemizin, ütopyalar sonrasına gitmemizin, yeni kültür ve sanat dönüşümleri ve metaforları başlatmamızın görülmeyen kaynakları bunlardır.

Özgür Hayat Gazetesinde (Özgür Hayat sayı : 34) yayınlanan söyleşimizde Edward Said'in paradigma-kurucu çalışmasını, Şarkiyatçılığı düzensiz duyarlı insani davranışlar dinamiği ile incelemiştik. Edward Said Şarkiyatçılık çalışması ile Batı uygarlığının Doğu hakkındaki düşüncelerini ortaya koymuştur, şarkiyatçı bilgilerin emperyal ve sömürgeci iktidarlara veya özellikle yeni sömürgeci bir nitelik arz eden kurumlarla ve güçler ile bulanık ilişkiler içinde olduğunu söylemekten çekinmemiştir.

Edward Said Doğu kökenli, Filistinli bir aydın olduğunu Michel Foucault'un bilgi ve iktidar yaklaşımından farklı düşünceleri ile, Thomas Kuhn'un aksine bilginin Batı dışında etkilerine önem vermesi ile kanıtlamıştır.

Bir simülasyon olarak Şarkiyatçılığın ürünlerinin (simülakr) bugünkü dünya ile alakası olmadığını 11 Eylül İkiz Kuleler olayı için yazdığı son makalesinde,

“Sözgelimi ABD'nin vaktiyle Saddam Hüseyin ve Usame bin Ladin'i silahlandırıp teşvik ettiği gerçeği hesaba katılmıyor”

diyerek kabullenmiştir.

Filistinli çocuklarla birlikte attığı taşlar, onun cesur bir bilim insanı olduğunu ve gene o makalede bir Harvardlı olmasına karşın Fukuyama'dan farklı bir yerde durduğunu göstermiştir.

“Fukuyama'nın tarihin sonunu ilan eden o muazzam safsatası veya Huntigton'ın medeniyetlerin çatışması teorisi, kültür tarihinin keskin sınırlardan veya giriş, gelişme ve sonuç aşamalarından menkul olduğunu varsaydıkları için yanlıştır. Gerçekte kültürel-politik alan, sandıklarının çok daha ötesinde bir kimlik, kendini ifade etme ve gelecek projeksiyonu mücadelelerinin arenasıdır. Fukuyama ve Huntington, daimi hareket halindeki akışkan, çalkantılı kültürlerle, gerçekte hiçbir yerde var olmayan sabit sınırlar ve iç düzen kuralları dayatmaya çalışan

köktencilerdir.” (Çev. Murat Uyrkulak)

Edwards Said bu sözleri ile bizim 34 sayıdır söyleşilerimizde karmaşıklık paradigması ile anlatmaya çalıştığımız düzensiz duyarlı insani davranışlar dinamiğinin önemini de vurgulamaktadır.

Son sözümüzü Edward Said’in şu sözleri ile noktalayalım:

“Entelektüel etrafta dolaşmak, ayakta durup otoriteye yanıt verebileceği bir konuma sahip olmak zorundadır. Bugünün dünyasında otoriteye sorgusuz sualsiz boyun eğmek, etkin ve ahlaklı bir entelektüel yaşamın karşısındaki en büyük tehditlerden biridir çünkü.”